

1. CHARAKTERISTIKA ŠVP

DÍL II – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

1.1 Zaměření školy

- Co je pro nás důležité

Název „Slunce svítí všem“ vyjadřuje specifikum naší školy, a to, že vzdělávání žáků poskytujeme nejen žákům s mentálním postižením, ale i žákům s jinými druhy postižení – kombinované postižení, smyslové postižení, tělesné postižení, porucha autistického spektra.

- Na co se chceme zaměřit

Na rozvoj a poskytování vědomostí a praktických dovedností potřebných k uplatnění žáků v praktickém životě.

Na rozvíjení rozumových schopností a osvojování přiměřených poznatků, na vypěstování návyků sebeobsluhy a vytváření dovedností používat předměty denní potřeby.

Na rozvoj psychických a fyzických schopností potřebných pro uplatnění v jednoduchých pracovních činnostech.

Na úspěšné zapojení žáků do společnosti, vést ke kladnému a přátelskému vztahu k lidem, ke kultivovanému společenskému chování a na rozvíjení komunikačních schopností.

- Co budeme podporovat

Diferencovaným přístupem k žákům všestranně rozvíjet osobnost každého jedince.

- Co bude našimi prioritami

Společné zapojení školy, učitelů, rodičů a žáků i jejich absolventů do veřejného života. Integrace všech žáků s různými zdravotními postiženími. Fungující a profesní spolupráce s odborníky - především zaměřená na vytváření návyků potřebných k orientaci v okolním světě a k dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob.

1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody, formy práce a aktivity všech pedagogů, které vedou k utváření klíčových kompetencí žáků.

Vzhledem k postižení žáků důsledně uplatňovat individuální přístup, respektovat možnosti a zvláštnosti žáků a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jejich osobnosti.

Hlavním úkolem je adaptace žáků na nové prostředí, nový styl práce, vytváření a upevňování základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy.

Diagnostikovat a zavést optimální formu verbální či neverbální komunikace s využitím všech dostupných druhů a forem – augmentativní a alternativní komunikace.

Vytvářet u žáků potřebu projevit pozitivní city, rozvíjet pozornost, vnímavost a poznání.

Rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí, schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům i učitelům.

Vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků směřujících k dodržování školního režimu. Vytvářet stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních situacích.

Pro vzdělávání vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru, pocit bezpečí a jistoty a takové pracovní klima, aby žáci školu rádi navštěvovali a nebáli se případných neúspěchů. Umožnit jim zažít uspokojení z výsledků společné práce.

Pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je charakteristické individualizované vyučování. Vnitřní členění tříd nevychází z věkových charakteristik žáků, ale z úrovně jejich individuálních schopností a potřeb, které jsou určující pro obsah vzdělávání. Režim dne je rozdělen na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení žáků. Pro každého žáka se vypracovává individuální vzdělávací plán (plán individuálního rozvoje žáka), podle něhož všechna podpůrná opatření směřují k rozvíjení celé osobnosti.

1.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami

Vzhledem k vysokému počtu takto postižených žáků zajišťuje škola podmínky vzdělávání formou speciálních postupů a podpůrných opatření s využitím speciálních metod, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů.

Pro výuku žáků s autismem je k dispozici řada pomůcek, sloužících ke strukturovanému vyučování (piktogramy, komunikační sešity) a speciálně zařízené třídy (koutky pro samostatnou práci).

Pro výuku žáků se zrakovým postižením je využíváno speciálních pomůcek, v PC učebně speciálně upravenou klávesnici pro slabozraké.

Pro výuku tělesně postižených je ve škole vybavena tělocvična rehabilitačními pomůckami, ve třídách pro tyto žáky je využíváno lavic se sklopnou deskou a speciální folií. Zdravotní a rehabilitační výuku zajišťujeme v rámci předmětu tělesná výchova, kam jsme zařadili prvky z obsahu vzdělávacího oboru Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova.

Pro žáky se sluchovým a řečovým postižením zajišťujeme výuku znakovou řečí.

Pro žáky se souběžným postižením více vadami se snažíme zajistit třídnímu učiteli asistenta pedagoga.

Po odborné stránce spolupracujeme s příslušnými Speciálně pedagogickými centry, kde konzultujeme individuální plány pro jednotlivé žáky, metody a formy práce.

Třídní učitelé a jejich pedagogičtí asistenti těchto žáků se průběžně vzdělávají ve speciálních kurzech v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

1.4 Klíčové kompetence

Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole speciální není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. Vzhledem ke specifickým potřebám žáků s mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální, personální a pracovní.

K1 - Kompetence k učení

Naučit žáky:

- a) poznat a rozlišit základní piktogramy a tiskací písmena
- b) rozumět jednoduchým pojmům znakům a symbolům a používat učební pomůcky
- c) napodobovat různé předvedené pohyby a činnosti

K2 - Kompetence k řešení problémů

Naučit žáky:

- a) orientovat se v okolním prostředí a časovém režimu
- b) chápat a plnit jednoduché příkazy na základě nápodoby a opakování
- c) překonávat pocit strachu

K3 - Kompetence komunikativní

Naučit žáky:

- a) dorozumět se verbálními nebo nonverbálními formami
- b) reagovat na své jméno a na jednoduché pokyny, umět pozdravit
- c) umět vyjádřit své pocity, nálady, souhlas, nesouhlas verbálními či neverbálními prostředky

K4 - Kompetence sociální a personální

Naučit žáky:

- a) rozlišovat osoby různého pohlaví, znát členy své rodiny a osoby z nejbližšího okolí
- b) uvědomovat si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- c) navazovat kontakt a adekvátně se dorozumět s okolím, s učiteli i spolužáky

K5 - Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými dovednostmi v praktickém životě.

Naučit žáky:

- a) zvládat sebeobsluhu podle svých možností a dodržovat osvojené hygienické návyky
- b) rozlišovat, uchopovat a účelně manipulovat s předměty denní potřeby různých velikostí i tvarů
- c) podílet se na jednoduchých praktických činnostech při práci s různými materiály

1.5 Profil absolventa školy

Cílem výchovně vzdělávacích strategií, činností a aktivit školy je vychovat zdravě sebevědomého žáka, který dokáže:

- Využívat základní vědomosti, dovednosti a osvojené návyky v praktickém životě.
- Uplatnit návyky sebeobsluhy a používat předměty denní potřeby.
- Zapojit se do společnosti v maximální možné míře samostatnosti a nezávislosti na druhých.
- Komunikovat s okolím.
- Vykonávat jednoduché pracovní činnosti.

Základní škola speciální, Základní škola praktická a Praktická škola, Most, Jana Palacha 1534.

K tomuto cíli chceme dojít vytvořením prostředí školy jako centra setkávání a živé diskuse mezi žáky, žáků s pedagogy i s širokou veřejností, aplikací moderních, interaktivních a tvořivých metod práce a otevřenou spoluprací s pedagogickou i nepedagogickou veřejností.

HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Dle DÍL I. – kapitola 7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY, str. 212

2. UČEBNÍ PLÁN

Učební plán			1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět						
	Rozumová výchova	Rozumová výchova	3 + 1 D	3 + 1 D	3 + 1 D	3 + 1 D	3 + 2 D	3 + 2 D
Člověk a komunikace	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4
	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1
Umění a kultura	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1
	Pohybová výchova	Pohybová výchova	6	6	6	6	6	6
Člověk a zdraví	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova							
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2
Disponibilní časová dotace (DČD)			1	1	1	1	2	2
Celková časová dotace (CČD)			20	20	20	20	21	21

Poznámky k učebnímu plánu:

- Rozumová výchova – v 1. – 4. ročníku je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v každém z těchto ročníků a v 5. – 6. ročníku je předmět posílen o dvě hodiny z disponibilní časové dotace.
- Vzdělávací oblast Člověk a zdraví – integrace vzdělávacích oborů Pohybová výchova a Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační výchova do předmětu **Pohybová výchova**.

Učební plán			7.ročník	8.ročník	9.ročník	10.ročník	CČD
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět					
	Rozumová výchova	Rozumová výchova	3 + 2 D	3 + 2 D	3 + 2 D	3 + 2 D	12+ 8D
Člověk a komunikace	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	8
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Smyslová výchova	4	4 + 1 D	4 + 1 D	4 + 1 D	16+3D
	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4
Umění a kultura	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	4
	Pohybová výchova	Pohybová výchova	6	6	6	6	24
Člověk a zdraví	Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova						
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pracovní výchova	2	2	2	2 + 1 D	8+1D
Disponibilní časová dotace (DČD)			2	3	3	4	12
Celková časová dotace (CČD)			21	22	22	23	88

Poznámky k učebnímu plánu:

- Rozumová výchova – v 7. – 10. ročníku je předmět posílen o dvě hodiny z disponibilní časové dotace v každém z těchto ročníků.
- Smyslová výchova – v 8. – 10. ročníku je předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace v každém z těchto ročníků.
- Pracovní výchova – v 10. ročníku předmět posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.
- Vzdělávací oblast Člověk a zdraví – integrace vzdělávacích oborů Pohybová výchova a Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační výchova do předmětu **Pohybová výchova**.